

Jan Tomczak

"Messias - Meister - Menschensohn :
ein Jesusbuch", Werner Trutwin,
Düsseldorf 1978 : [recenzja]

Collectanea Theologica 50/2, 213-214

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kich i własnej osobowości nie dokonuje się pomyślnie i prawidłowo, gdy brakuje postawy opanowanego zaangażowania. W trzech ostatnich rozdziałach wykazuje Norbert Greinacher, jak ujawnia się pasja i opanowanie w postępowaniu Boga i Chrystusa wobec ludzi, które jest wzorem naszego odnośzenia się do Stwórcy i Zbawiciela oraz do Kościoła i do ludzi.

Na podstawie wymienionych sytuacji autor pokazuje, że opanowana pasja czy namiętność jest niezbędną cnotą chrześcijanina w każdym niemal momencie życia, chociaż przyznaje, że nieraz wystarczy kierować się samym tylko zaangażowaniem, a kiedy indziej samym tylko opanowaniem i spokojem.

Książka porusza sprawy ważne dla każdego człowieka, a zwłaszcza dla chrześcijanina i ujmuje je rzeczywiście z opanowanym zaangażowaniem, a rozwiązuje w duchu Ewangelii. Może być pomocą w ukierunkowaniu życia i postępowania dla wielu ludzi, którzy będą ją czytać, a szczególnie dla duszpasterzy kierujących innymi.

ks. Jan Tomczak SJ, Warszawa

Werner TRUTWIN, *Messias—Meister—Menschensohn. Ein Jesusbuch*, Düsseldorf, 1978, Patmos-Verlag, 192.

Bogată bibliografię książek poświęconych w naszych czasach osobie i nauce Jezusa Chrystusa powiększył w 1978 roku Werner Trutwin wydaniem nowej pozycji. Napisał książkę ze względu na niemałe zainteresowanie współczesnego człowieka Chrystusem i brak pogłębionej znajomości jego osoby, a nawet podstawowych wiadomości o nim, aby otworzyć dostęp do Jezusa. Pisał z myślą o szerokich kręgach czytelników, a nie o specjalistach, którzy znają ukazywane problemy. Autor jest daleki od ukazywania zagadnienia sposobem spekulatywno-teologicznym, który rozumieją jedynie fachowcy. Przekazuje swoje refleksje i myśli językiem, który nie wymaga specjalistycznego przygotowania. Nie przedstawia i nie poddaje pod dyskusję wszystkich poglądów, które w naszych czasach słyszy się o Jezusie. Książka więc nie ma charakteru polemicznego. Nie zwalcza fałszywych opinii i przekonań, lecz pozytywnie ukazuje życie i naukę Chrystusa w świetle najnowszych refleksji biblistycznych i teologicznych. Werner Trutwin dociera do samych źródeł współczesnej znajomości Chrystusa. Autor zrezygnował z aparatu naukowego, ale fachowiec łatwo rozpozna, na jakich dziełach i teoriach jest oparta treść książki.

Rozważania o osobie i nauce Jezusa zawarł w osiemnastu rozdziałach, które mają po kilkanaście wyraźnie wyodrębnionych podtytułów, co umożliwia szybką orientację w poruszanych problemach i nadaje przejrzystość treści.

Na początku spotyka się czytelnik z zagadnieniem, kim był w ciągu wieków i kim jest dla ludzi Jezus Chrystus? Odpowiedź ma podsunąć lektura książki. Następnie autor omawia powstanie czterech ewangelii i specyfikę ujęcia osoby i nauki Jezusa w każdej z nich. W osobnych rozdziałach przedstawia grupy i stosunki społeczno-polityczne w czasach Chrystusa; omawia ewangelie dzieciństwa, program zawarty w kazaniu na górze, przypowieści o królestwie Bożym, znaki królestwa Bożego czyli cuda, rzeczy ostateczne według ewangelii i Apokalipsy, Eucharystię, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa.

Niektóre myśli ukazane przez autora mogą wydawać się szokujące dla czytelnika, który nie spotkał się z najnowszymi poglądami współczesnej biblistyki. Kto jest wychowany na tradycyjnej egzegezie i dosłownym przyjmowaniu wszystkich opowiadań i wydarzeń w ewangeliach, ten niewątpliwie będzie zdziwiony poglądami na temat ewangelii dzieciństwa, cudów, opisu śmierci i zmartwychwstania Chrystusa. Zdziwienie czy nawet szok są zrozumiałe, gdy odkrywa się nową prawdę w sprawach ważnych dla człowie-

ka. Autor nie głosi poglądów przeciwnych wierze katolickiej, lecz popularyzuje wyniki badań biblistycznych i rozważania z nich płynące. Nie odkrywa więc nowych poglądów na temat osoby i nauki Chrystusa, lecz znane w gronie specjalistów rozpowszechnia dla ożywienia życia wiary, nadziei i miłości. Kto zna powierzchownie Jezusa, ten znajdzie w omawianej książce nowe i nieoczekiwane refleksje, które powinny pobudzić do ułożenia życia w stylu Chrystusa.

Warto dodać, że prezentowana pozycja zawiera około siedemdziesięciu kolorowych reprodukcji dzieł sztuki i fotografii oraz około sześćdziesięciu czarno-białych. Dzięki ilustracjom książkę chętnie bierze się do ręki, czyta się ją z większą przyjemnością i lepiej się ją rozumie, a poznana treść głębiej zapada w świadomości.

Przez wyjaśnienie rodzajów literackich i zagadnień dotyczących historyczności, przez rozważanie problemów tradycji i właściwości poszczególnych ewangelistów oraz sytuacji uczniów Chrystusa, a także pierwszych gmin chrześcijańskich i ich misji oraz sprawowanej liturgii, autor tak ukazuje Chrystusa, aby mógł go przyjąć współczesny człowiek. Przekłada więc niejako Nowy Testament na współczesny język zrozumiały dla ludzi naszych czasów.

ks. Jan Tomczak SJ, Warszawa

Handbuch pädagogischer Grundbegriffe, wydawcy: Josef Speck i Gerhard Wehle, München 1977, Kösel-Verlag, s. 646+654.

Nawet specjalistom w dziedzinie pedagogiki niełatwo przychodzi ogarnąć wszystkie jej problemy, a tym bardziej studentom. Tymczasem nie tylko ci, którzy zawodowo zajmują się sprawami wychowania teoretycznie i praktycznie, potrzebują wiedzy pedagogicznej. Jest ona konieczna również, przynajmniej w pewnym aspekcie praktycznym, każdemu człowiekowi, zwłaszcza rodzicom. Stąd rodzi się potrzeba opracowania podręcznego, łatwo dostępnego zainteresowanym.

Klasyczną formą przekazywania wiedzy jest monografia, która jednak nie daje możliwości przedstawienia całej wiedzy ze zwiększającym się skomplikowaniem i zróżnicowaniem. Również tak niezbędne „wprowadzenia” do pedagogiki mogą mieć ze swego założenia tylko charakter propedeutyczny i muszą odsyłać czytelników, szukających bardziej szczegółowych informacji, do obszernej literatury. Gdy pracuje nad tym jedna osoba, przedstawienie kompetentne całokształtu wiedzy określonej dziedziny przerasta jej możliwości i siły.

Wiedzę określonej dyscypliny można przekazywać także w formie słownika, który dostarcza precyzyjnych, szczegółowych informacji dzięki wielości haseł. U użytkowników zakłada jednak dokładną znajomość struktury całej wiedzy. Dlatego nie wszyscy mogą z pożytkiem się nim posługiwać. W każdym razie jest trudno wniknąć przez mały artykuł hasłowy w stan problemu i wyrobić sobie pogląd na całość.

Mając na względzie powyższe uwagi, wydawcy książki wybrali drogę, która łączy zalety monografii i słownika, a stara się uniknąć ich braków. W obszernych artykułach przedmiotowych został przedstawiony całokształt wiedzy pedagogicznej naszych czasów, pod najróżniejszymi aspektami.

Wydawcy i autorzy nie zakładają, że przez poszczególne artykuły można ukazać całą wiedzę pedagogiczną. Dlatego po każdym artykule podają wykaz literatury ułożony alfabetycznie według nazwisk autorów. Liczba podanych pozycji waha się od kilkudziesięciu do kilkuset. Ten wykaz literatury może świadczyć, że wypowiedzi naukowe w dziedzinie pedagogiki zawarte w omawianej książce opierają się na fachowej wiedzy autorów i gruntownej znajomości problemów. Nie chodzi jednak o ukazanie osobistych poglądów autorów, lecz o przedstawienie całościowe zagadnienia zgodnie z dzi-